

Реферат

на кваліфікаційну (магістерську) роботу
«Особливості розвитку пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни»
здобувачки вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 053 Психологія

Подкуйко Ніни Володимирівни

Обсяг роботи – 101 с. **Кількість таблиць** – 7 табл. **Кількість рисунків** – 2 рис. **Список використаних джерел** – 70 найменувань, з них 14 – іноземною мовою.

Об'єкт дослідження – пам'ять в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни.

Предмет дослідження – особливості розвитку пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати і емпірично визначити особливості пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни, розкрити психологічні умови її розвитку.

Завдання дослідження: дослідити основні підходи до визначення поняття «пам'ять» та охарактеризувати її види; розкрити специфіку пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни; виокремити та охарактеризувати систему чинників, які впливають на розвиток пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни; дослідити особливості пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни та чинників, що на неї впливають; розробити психологічні рекомендації для розвитку пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни.

Методи дослідження: теоретичні (теоретичний аналіз та синтез, систематизація, порівняння і узагальнення даних наукових джерел); емпіричні методи (спостереження, тестування, стандартизовані методики); методи обробки та інтерпретації даних (метод описової статистики, кількісні та якісні із застосуванням методів математичної статистики); вивчення та систематизація методів, засобів та прийомів психологічного навчання.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає у визначенні специфіки розвитку пам'яті; визначенні особливостей розвитку пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни; виокремленні та розкритті чинників, які впливають на рівень розвитку пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені рекомендації будуть сприяти розвитку пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни. Апробований у дослідженні методичний інструментарій може стати основою моніторингу рівня розвитку пам'яті в учнів молодшого шкільного віку в умовах війни.

Висновки. Пам'ять є фундаментом пізнавальної діяльності, і в молодшому шкільному віці вона якісно трансформується від мимовільної до довільної та логічної. Війна в Україні виступає фактором екстремального стресу, що деформує ці процеси: високий рівень кортизолу пригнічує роботу гіпокампу, спричиняючи фрагментарність спогадів, зниження обсягу робочої пам'яті та домінування емоційної пам'яті над словесно-логічною. Емпіричне дослідження показало, що лише 36% учнів мають рівень розвитку пам'яті, який відповідає віковій нормі, тоді як 64% виявляють порушення структури відтворення інформації. Встановлено критично високий рівень загальної тривожності в школі (64%) та поширеність екзистенційних страхів, зокрема страху смерті (47%). Виявлено статистично значущий від'ємний зв'язок ($r_s = -0.3$) між рівнем розвитку пам'яті та загальною тривожністю. Розроблено психологічні рекомендації, що базуються на емоційній стабілізації, використанні мнемотехнік, мікро-навчанні та фізіологічній підтримці когнітивного ресурсу.

Ключові слова та словосполучення: пам'ять, молодший шкільний вік, страх, тривожність, стрес, емоційна стабілізація.